

МАТЕРІАЛИ

до виступу на вебінарі на тему

МОЛОЧАРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ:

ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПРАКТИКИ

16.06.2022 р. о 13:00 -15:00, Zoom-платформа

**Леонід ТУЛУШ, завідувач відділу ННЦ «Інститут аграрної економіки»
керівник екпертно-аналітичної служби СМПУ**

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ЗВУЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ:

у сфері виробництва молока та молокопродуктів;

- втрата частини виробничих потужностей;
- порушення ланцюгів постачання матеріально-технічних ресурсів;

у сфері збуту молочної продукції

- порушення логістики збуту
- зменшення чисельності населення України
- зниження купівельної спроможності населення

ВІДСУТНІСТЬ НАЛЕЖНОЇ РЕАКЦІЇ З БОКУ ДЕРЖАВИ НА НАЯВНИЙ СТАН СПРАВ У МОЛОЧНІЙ ГАЛУЗІ

- "заморожування" програм бюджетної підтримки;
- відсутність інших форм державної підтримки молочної галузі в кризових умовах;
- несприятливі умови оподаткування.

ЗВУЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

➔ Прогноз обсягів виробництва молока у 2022 році усіма категоріями виробників

	2021 (ф)	2022 (п)		2022 до 2021, %	
		оптиміст. сценарій	песиміст. сценарій	оптиміст. сценарій	песиміст. сценарій
Обсяги виробництва молока	8728,8	7565,5	7338,1	86,7	84,1
<i>в тому числі:</i>					
- підприємствами	2767,4	2364,4	2253,2	85,4	81,4
- населенням	5961,4	5201,1	5084,9	87,2	85,3

➔ Прогноз обсягів надходження молока-сировини на промпереробку

Показники	2018	2019	2020	2021	2022п	2022п до 2021, %
Надходження молока на промпереробку, всього	4179	3801	3512	3198	2902	90,7
<i>з них закуплено, всього</i>	3809	3462	3289	3032	2790	92,0
- закуплено у с.-г. підприємств	2720	2610	2556	2478	2120	85,5
<i>частка с.-г. підприємств, %</i>	71,4	75,4	77,7	81,7	76,0	93,0
- закуплено у господарств населення	1089	851	733	554	670	120,9
<i>частка господарств населення, %</i>	28,6	24,6	22,3	18,3	24,0	129,5
Інші канали (давальницькі схеми тощо)	371	338	223	166	112	67,5

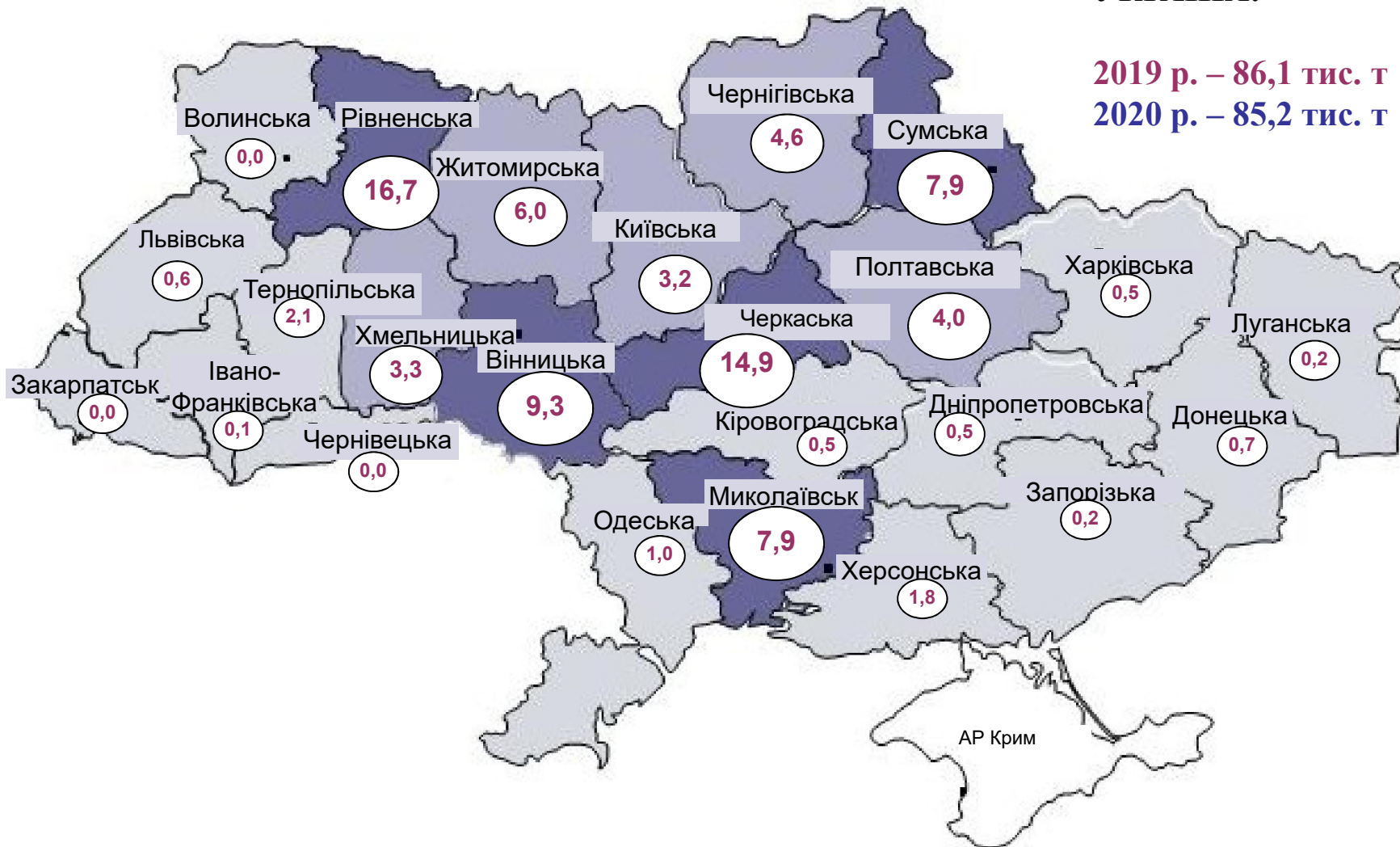
МОЖЛИВЕ ПЕРЕФОРМАТУВАННЯ МОЛОЧНОЇ КАРТИ УКРАЇНИ

- ✓ нові можливості для представників малого бізнесу, зокрема розширення ринків збуту продукції;
- ✓ корегування розміщення виробничих потужностей з огляду на ризиковість ведення скотарства

УКРАЇНА:

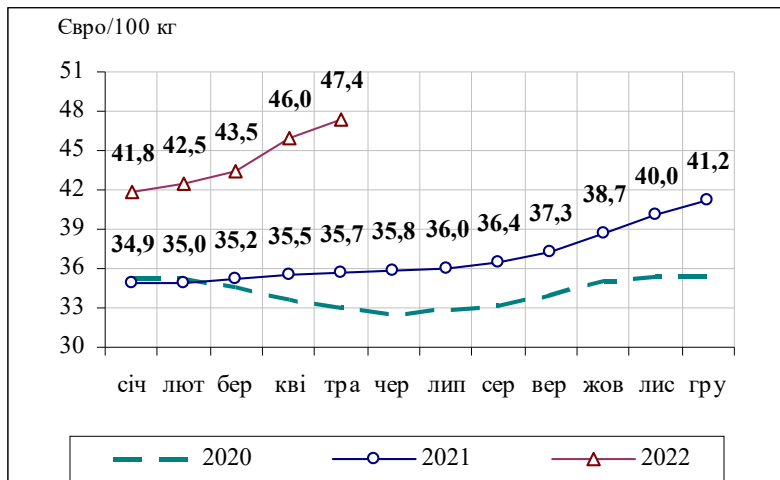
2019 р. – 86,1 тис. т

2020 р. – 85,2 тис. т

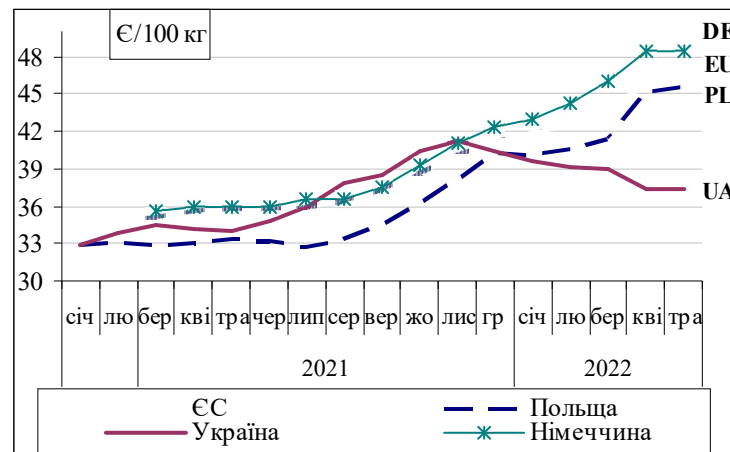

НОВІ МОЖЛИВОСТІ У СФЕРІ ЗБУТУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

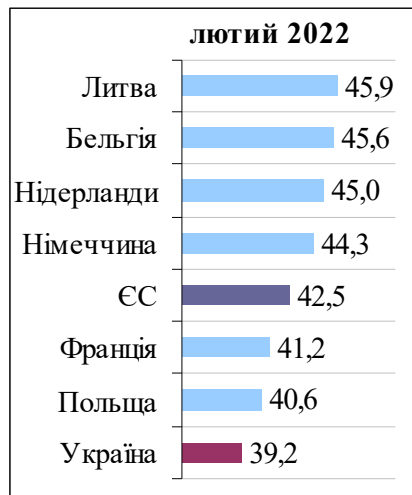
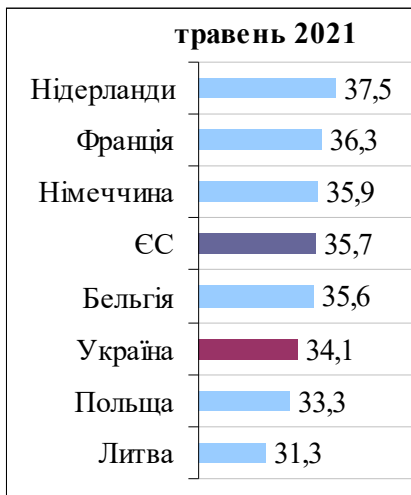
Конкурентні переваги з огляду на вартість молоко-сировини

1. Середні ціни на молоко сире в середньому по країнах ЄС, €/100 кг

2. Порівняння цін на молоко сире в Україні, ЄС, Німеччині та Польщі (ціна України перерахована на базові параметри)

3. Середні ціни на молочну сировину в окремих країнах ЄС та в Україні, €/100 кг

НОВІ МОЖЛИВОСТІ У СФЕРІ ЗБУТУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Відміна квот та мит для української продукції при постачанні в ЄС
(Регламент ЄС 2022/870 від 30.05.2022 р.)

Експорт українських молокопродуктів ТП 0401-0406 УКТ ЗЕД
у вартісній оцінці /в цілому та, в тому числі, у ЄС/ у 2022 р., \$ тис.

Код та назва ТП	Показник	січ-лют			бер-кві			з 01.06.2022 по 12.06.2022		
		усього,	у т.ч. ЄС	%	усього,	у т.ч. ЄС	%	усього,	у т.ч. ЄС	%
		\$ тис.			\$ тис.			\$ тис.		
04 01 Молоко і вершки незгущені	обсяг експорту	1962	1	0,0	2655	1	0,0	518	0	0,0
	частка у заг. обсязі, %	7,5	0,1		12,5	0,0		7,6	0,0	
04 02 Молоко і вершки згущені	обсяг експорту	10007	1131	11,3	8911	5137	57,6	3470	2436	70,2
	частка у заг. обсязі, %	38,1	82,0		42,1	86,0		51,2	64,3	
04 03 Кисломолочна продукція	обсяг експорту	1149	2	0,2	427	1	0,2	83	0	0,2
	частка у заг. обсязі, %	4,4	0,1		2,0	0,0		1,2	0,0	
04 04 Молочна сироватка	обсяг експорту	2137	72	3,4	998	572	57,3	396	361	91,0
	частка у заг. обсязі, %	8,1	5,2		4,7	9,6		5,8	9,5	
04 05 Масло та молочні жири	обсяг експорту	7244	170	2,3	5249	260	5,0	1589	720	45,3
	частка у заг. обсязі, %	27,6	12,3		24,8	4,4		23,4	19,0	
04 06 Сири	обсяг експорту	3744	3	0,1	2927	4	0,1	724	270	37,3
	частка у заг. обсязі, %	14,3	0,2		13,8	0,1		10,7	7,1	
Усього за ТПП 0401-0406		26243	1379	5,3	21167	5975	52,8	6781	3788	55,9

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ЗБУТУ МОЛОКА / МОЛОКОПРОДУКТІВ

- ✓ значне зниження платоспроможного попиту (зниження чисельності населення та зниження рівня його доходів);
- ✓ втрата ustalених експортних ринків в умовах російської військової агресії;
- ✓ ускладнена логістика експорту (конкуренція із зерном);
- ✓ невідповідність вимогам ЄС щодо безпечності продукції (відсутність єврономерів);
- ✓ заборгованість торгівельних мереж за поставлену продукцію, відсутність законодавчого врегулювання даного питання
- ✓ наявність значних залишків готової продукції на складах молоко-переробних підприємств (в першу чергу: СМ, МС, масла)
- ✓ згорання практики держзамовлення на окремі види молочної продукції;
- ✓ необхідність техніко-технологічного переоснащення молокопереробних потужностей для підвищення конкурентоспроможності молокопродукції вітчизняного виробництва.

ВИМОГИ ДО МОЛОКА-СИРОВИНИ, ЩО ВИРОБЛЯЄТЬСЯ ГОСПОДАРСТВАМИ НАСЕЛЕННЯ

ДСТУ 3662:2018 "Молоко-сировина коров'яче"

Назва показника, одиниця вимірювання	Значення показника для відповідного гатунку		
	екстра	вищий	перший
Кількість мікроорганізмів (КМАФАнМ за t 30°C), тис. КУО/мл	≤100	≤300	≤500
Кількість соматичних клітин*, тис./мл	≤400	≤400	≤500

**Наказ Мінагрополітики №118 від 12.03.2019 р.
Вимоги до безпечності та якості молока і молочних продуктів**

Назва показника, одиниця вимірювання	Значення показника		
	у 2022 р.	у 2023 р.	у 2024 р.
Кількість мікроорганізмів (КМАФАнМ за t 30°C), тис. КУО / мл	≤500	≤300	≤100
Кількість соматичних клітин*, тис. / мл?	≤500	≤400	≤400
Відповідність гатункам згідно ДСТУ 3662:2018	перший	вищий	екстра

НЕСПРИЯТЛИВІ ПОДАТКОВІ УМОВИ

- зміна порядку справляння ПДФО при оплаті вартості молока-сировини від населення

Законом № 2142-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України ...» підрозділ 1 розділу ХХ «Перехідні положення» ПКУ доповнено новим п. 23, яким передбачено, що ... доходи, отримані від продажу платником податку особі, яка має статус податкового агента, власної сільгосппродукції остаточно оподатковуються таким податковим агентом під час їх нарахування (виплати);

- порушення конкурентного середовища внаслідок надання необґрунтованих преференцій при імпорті продуктів харчування шляхом звільнення від сплати імпортного ПДВ та вхідного мита;

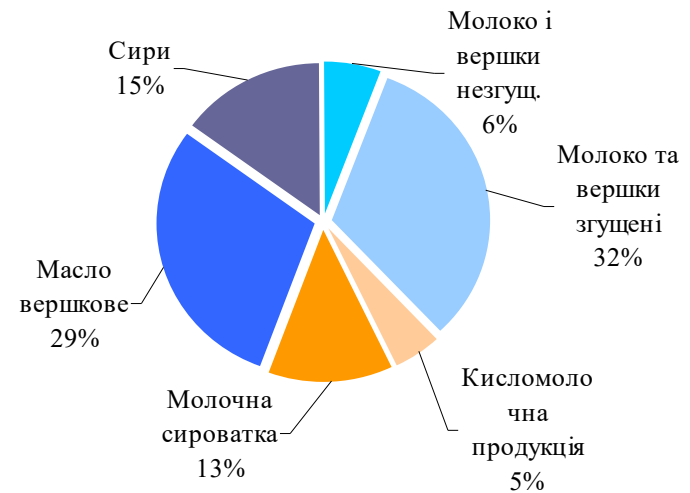
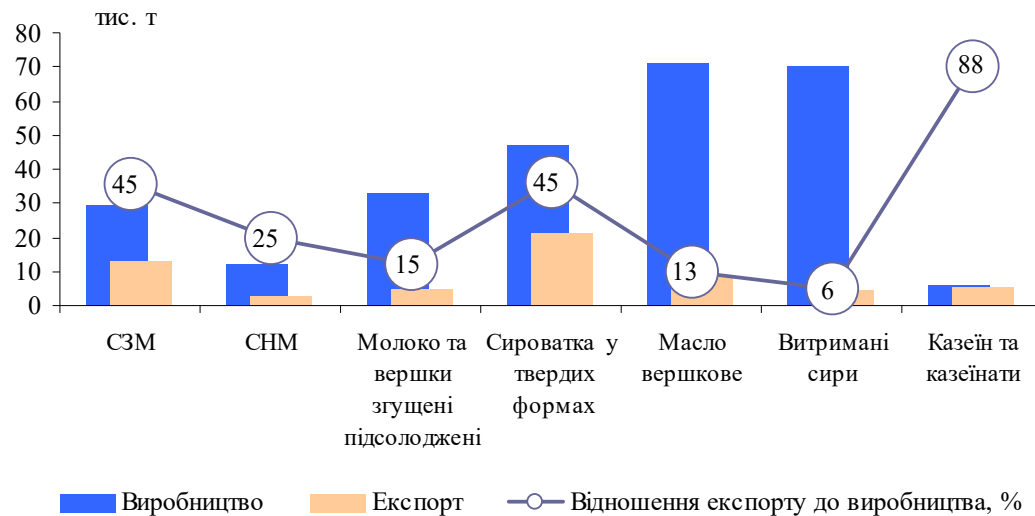
- порушення конкурентного середовища внаслідок запровадження можливості сплати ЄП 2 групи будь-яким суб'єктам господарювання;

- наявність в Переліку товарів критичного імпорту (затвердженому Постановою КМУ від 24.02.2022 р. № 153 «Про перелік товарів критичного імпорту») молоко-продуктів, які в достатньому обсязі виробляються в Україні (окремі види сирів);

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ ВИХОДУ ІЗ СИТУАЦІЇ

Збільшення обсягів збуту молокопродуктів - за рахунок відновлення експортних можливостей

Обсяги виробництва та обсяги експорту та співвідношення між ними

Вартісна структура експорту молокопродуктів у 2021 р.

Ключові проблеми експорту вітчизняної молочної продукції:

1. Неконкурентна для МПП вартість автологістики - зростання вартості доставки контейнера до морського порту з \$1500 до \$4000;

2. Відсутність можливості отримати дозвіл на виїзд з України водіям фур, що перевозять молочну продукцію.

3. Низька пропускна здатність пунктів пропуску / КПВВ, наявність великих черг на митниці.

4. Відсутність доступу до залізничних перевезень внаслідок відсутності вільних вагонів (увесь ресурс спрямовується на вивезення зерна)

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ ВИХОДУ ІЗ СИТУАЦІЇ

забезпечення дешевими кредитними ресурсами - за рахунок удосконалення нормативно-правового забезпечення порядку функціонування фінансової державної підтримки за рахунок дешевого кредитування "5-7-9".

створення необхідних умов (усунення перепон) для доступу до кредитних ресурсів:

- збільшення обсягу ресурсів Фонду розвитку підприємництва - для збільшення його можливостей щодо надання фінансової державної підтримки, в т. ч. й шляхом надання гарантій на забезпечення виконання зобов'язань за кредитами;
- збільшення максимальної суми кредиту, що надається суб'єкту підприємництва;
- послаблення вимог до оцінки кредитоспроможності потенційного учасника програми доступного кредитування "5-7-9";
- розширення сфери застосування фінансової державної підтримки у вигляді надання державних гарантій на портфельній основі та підвищення частки надання Фондом розвитку підприємництва гарантій банкам на забезпечення виконання зобов'язань за кредитами.